

TIJDSCHRIFT

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- EN PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

19^e Jaargang

AMSTERDAM

JOHANNES MÜLLER

1911

Gemengde Berichten.

Zwaarte en gehalte van den zilveren Halven-Peter van PHILIPS den Goede, geslagen te Leuven.

De Heer ALPH. DE WITTE deed in de *Revue Belge de Numismatique* van 1886, blz. 160 afdrukken het navolgend uittreksel uit de rekening van THIERRY DE STAURE of DE STAVERE, muntmeester aan de munt te Leuven, loopende over het tijdvak 20 Maart 1431 tot 30 April 1432 als volgt :

De Pouvraige dun autre denier dargent, appelé demi Pieter, fais et ouvrez en la dite monnoye le samedi XXIXe jour de may MIIJ^c XXXJ, pour IJ deniers miz en boiste, dont le denier fait XX marc deuvre, montent les dits 2 denier XL mars deuvre et IIIJ mars dont il est a faire boiste, dont le maistre doit le seignourage, à IIIJ deniers IIIJ grains daloy argent le roy et de CXLV deniers et J tiers en poix au marc de Troyes, qui font XLIIIIJ marc deuvre, valent XV mars IJ onces V esterlins dargent

Et fu la dite boiste trouvée droicte de poix et escharse en aloy de J grains J quart, laquelle escharseté est en dedans le remède et appartient au dit maistre

Uit de mededeeling van den Heer DE WITTE volgt :

dat de Halve-Peter zwaar was 1.69324 gram,

dat zijn wettig gehalte was 4 penningen 4 grein, dat is $\frac{25}{72}$,

dat echter de munten dezer bus slechts een gehalte hadden van 4 penning $2\frac{3}{4}$ grein, dat is $\frac{395}{1152}$,

dat de munt derhalve naar haar wettig gehalte moest inhouden 0.58793 gram koningszilver,

dat zij, evenwel binnen de grens der geoorloofde remedie, in werkelijkheid slechts inhield 0.58058 gram koningszilver,

dat zij (koningszilver gerekend op 11 penning 12 grein fijn) naar haar wettig gehalte moest inhouden 0.56343 gram fijn zilver,

dat zij, evenwel binnen de grens der geoorloofde remedie, in werkelijkheid slechts inhield 0.55639 gram fijn zilver

AUG. S.

Penningen en Poëzie I.

Zie Afl. I, blz. 60 e. v.

De heer A. O. VAN KERKWIJK deelt ons mede, dat de penningafbeelding en het vers, vermeld op blz. 60 van afl. I, zijn uitgeknipt uit BIZOT, *Medalische Historie der Republyk van Holland* blz. 257, 258, waar op blz. 259 ook de kz. van den penning, ter eere van Prins WILLEM III, wordt bezongen. De op blz. 61 van afl. I vermelde afbeelding is geknipt uit LE CLER. *Explication des principales médailles* IV blz. 92. Beide afbeeldingen zijn gefantaseerd, die bij VAN LOON is beter, doch onduidelijk, terwijl het monogram C. A., dat op den penning, waarvan geen varianten bekend zijn, voorkomt, ontbreekt.

Z.

Een boekje over muntwaarde.

In het Rijks archief te 's-Gravenhage berust een boekje over muntwaarde, dat mij tot nu toe onbekend bleef. Het is aldus getiteld:

Uytrekening van de Goude en Silvere Muntswaardye, inhoud der maten en swaarte der Gewigten, in de respectieve gewesten van Indiën.

Tot Middelburg, gedrukt bij JOHANNES MEERTENS, Drucker van de Ed. Geoctroyeerde Oost-Indische Compagnie Anno 1691. In 4°, 79 blz.

De opgaaf van muntwaarde, maten en gewichten in de verschillende landen van Indië wordt voorafgegaan door de volgende opgaven, ons land betreffende, en die een plaatsje in de „Gemengde Berichten” van dit Tijdschrift verdienen.

Patria

- 1 Marck Siviliaense Realen, is f 22—8.
- 1 dito Mexicaense f 22—4.
- 1 Marck fyn Goudt 71 en $71\frac{1}{4}$ Ducaet, op Provintie-daelders ordinaris $1\frac{1}{2}$ per Cento op-gelt.
- 18 Rycksd. oft Leeuwendaelders 2 marck, oft $18\frac{1}{80}$ engels yder.
- 18 R^a maken 1 ₤ onsegewigt.
- 16 R^a maken 1 ₤ reaelgewigt.
- 1 R^x Banck-gelt doet 51 a 52 stuyvers.
- 1 dito doet 50 stuyvers.
- 1 Ducaton is gangbaer tot 63 stuyvers.
- 1 Croon doet 40 stuyvers.
- 1 Goudt-gulden doet 28 stuyvers.
- 1 Gulden doet 20 stuyvers.
- 1 Schellingh ses stuyvers.
- 1 Stoter $2\frac{1}{2}$ stuyver, en een stuyver 48 myten.
- 1 ₤ Vlaems is 6 Hollandtsche guldens.
- 1 ₤ Vlaems is oock 20 Hollandtsche schellingen.
- 1 Schelling 12 groot.
- 1 Goude dubbele Pistolet doet 18 gulden.
- 1 dito enckelde Pistolet 9 gulden
- 1 dito Crusaet 17 gulden.
- 1 dito dubbele Ducaet 10 gulden en $\frac{1}{2}$ dito 5 gulden.
- 1 Marck fyn doet 24 caraet.
- 1 Caraet doet 12 greynen.
- 1 Marck is 12 penningen.
- 1 Penningh 24 greynen.
- 1 Schip-pont is 300 ₤

- 1 Lys-pont is 15 Ⓔ sulcks 20 Lys Ⓔ een Schip Ⓔ maken.
- 1 Centenaer oft quintael doet 100 Ⓔ .
- 1 Steen doet 8 Ⓔ .
- 1 Gaard is $1\frac{1}{2}$ el Hollandts.
- 1 Franceel is $75\frac{1}{112}$ el dito.
- 1 Voeder Wyn houdt 6 Amen.
- 1 Aem 100 potten.
- 1 Pot 2 pinten oft 1 kan.
- 1 Last Rogge of Taruw houdt 27 mudde tot Amsterdam.
- 1 Mudde 4 Scheepels.
- 3 Scheepels is een sack.
- 1 Last is oock 12 tonnen, dog soms meer.

Medegedeeld door AUG. S.

*A. O. VAN KERKWIJK benoemd tot Directeur
van het Koninklijk Penningkabinet.*

Met groote voldoening namen wij kennis van het Kon. Besluit van 11 Maart 1911, waarbij, met ingang van 1 April d. a. v., ons geacht medelid, A. O. VAN KERKWIJK, werd benoemd tot Directeur van het Koninklijk Kabinet van Munten, Penningen en gesneden Steenen te 's-Gravenhage. Niet alleen omdat wij met zekerheid weten, dat de zorg voor 's Rijks numismatische schatten aan geen ijveriger en kundiger handen kan worden toevertrouwd, maar daarenboven omdat door die benoeming een onzer beste krachten voor de numismatiek blijft behouden.

Wij weten toch, dat de heer VAN KERKWIJK tevens met grooten ijver de studie der nederlandsche antikiteiten beoefenende, waarvan hij een schitterende verzameling bezit, het voornemen had, zijn ambt als onderdirecteur van het Kon. Kabinet neêr te leggen, om zich geheel

aan de studie der antikiteiten te kunnen wijden. Wij danken hem, dat hij zich heeft opgeofferd en eigen wenschen voor het algemeen belang heeft doen wijken; wij wenschen hem van harte geluk met dit edelmoedig besluit en begroeten hem met vreugde als opvolger van onzen onvergetelijken DE DOMPIERRE DE CHAUFÉPIÉ, als de meest waardige om de opengevallen plaats in te nemen. Z.

Corpus Nummorum Italicorum, I.

Onder den titel *Corpus Nummorum Italicorum, Premier Essai d'un catalogue général de monnaies médiévales et modernes frappées en Italie ou par des artistes italiens à l'Étranger*, zal door ons doorluchtig eereid, Z. M. VICTOR EMMANUEL III, Koning van Italië, een belangrijk werk worden uitgegeven. De uitgever, ULRICO HOEPLI te Milaan, verzocht ons de aandacht op deze uitgave te vestigen, die hij noemt „*un vrai évènement dans les annales de la numismatique*”, niet alleen om den persoon van den schrijver, maar omdat ondanks den ondertitel „*premier essai*”, uit bescheidenheid door den koning aldus gewenscht, het een volledig en volmaakt werk is, dat aan de numismaten wordt geschonken.

Het 1ste deel betreft het huis van Savoye en is in 4° met 42 lichtdrukplaten verschenen (Frcs. 60.—). De uitgever deelt ons mede, dat uitgegaan is van 's Konings partikuliere verzameling — Z. M. is van zijn jongste jaren af hartstochtelijk verzamelaar en bezit een prachtige kollektie, waartoe hoogstzeldzame stukken behooren — en van de aan de Kroon behorende beroemde verzameling te Turijn, terwijl tevens de meeste groote muntkabinetten der wereld tot het bijeenbrengen der bouwstoffen hebben medegewerkt, daar alle daarin aanwezige stukken met die der Koninklijke verzamelingen zijn vergeleken

De opbrengst dezer kostbare uitgave zal geheel strekken voor werken van liefdadigheid.

Ten slotte kunnen wij onzen lezers mededeelen, dat het Z. M. heeft behaagd, door tusschenkomst van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te 's-Gravenhage, het verschenen 1ste deel van Zijn werk aan ons Genootschap aan te bieden, met de toezegging, dat de overige deelen zullen volgen.

Z.

Mededeeling van den Konservator.

Met ingang van 1 Januari 1911 is ons *Tijdschrift* in ruil getreden met de *Berliner Münzblätter*, uitgever EMIL BAHRELDT, (Maandelijksch Tijdschrift).

D. C.
